

könyvtártudomány bibliotheconomiai részében ma modern dolognak tartanak, Szerzőnk pedig minden egyes esetben a legraktikusabb eljárást ajánlja.

A IX. fejezet a könyvtár használatáról szól (olvasóterem, kikölesönzés, forgalom fokozása). E fejezetben is, mint az előzőben, ismertetve vannak mindazok a külföldi módszerek, a melyekkel a könyvtár (s nem csupán a népkönyvtár) célját hatóságosan elérheti. Nagyon világos pl. a Cotgreave-féle indikátorról szóló rész.

A X. fejezet «a könyvek egészségtana» czímen a könyvek útján való fertőzés kérdéséről értekezik. A szerző ismerteti mindazokat a fertőtlenítő eljárásokat, a melyeket eddig alkalmaztak. Úgy látszik, s a szerző is ide konkludál, egyetlen egy kísérlet, illetőleg eljárás se mondható szerencsésen sikerültnek. Így a berlini városi népkönyvtárak vezetősége megállapította a fertőtlenítés meddőségét s az eljárással pl. a tüdővész bacillusát nem ölték meg, ellenben a könyveket erősen megrongálták. Éj, azért a vezetőség a további fertőtlenítéstől elállt.

A könyvet gondos név- és tárgymutató, valamint az ábrák jegyzéke rekeszti be.

Hiszem, hogy nemcsak a magam egyéni nézetét, hanem mindazokét is, a kik Gulyás Pál művét elolvasták, fejezem ki akkor, mikor azt mondom, hogy ez az európai köz- és népkönyvtárak kitűnő ismeretével megírt munka hasznos szolgálalatot tesz köz- és népkönyvtár ügyünknek, s maradandó nyomot hagy könyvtártudományi irodalmunkban. *Melich János.*

Dr. Szabó Ervin. *A fővárosi könyvtár közleményei.* 1—4. szám. Budapest, 1907—1909. Kilián Frigyes utóda bizománya. 4-r. 56; 139; 34, 4; 210, 13 l. Ára 4 K 50 f.

Dr. Szabó Ervin, a székesfővárosi könyvtár főkönyvtárosa, legott hivatalba lépése után megindította ezt a kiadványsorozatot, mely időhöz nem kötött egyes füzetekben a fővárosi könyvtár anyagának egy-egy olyan részéről ad bibliografiailag pontos, elrendezésében rendkívül áttekinthető s világos összeállítást, mely valamely az érdeklődés homlokterében álló városgazdasági vagy társadalomtudományi problema irodalmáról ad képet, természetesen csak abban a mértékben s abban az irányban, a melyben az illető kérdés irodalma fővárosi könyvtárunkban képviselve van. Szabó vállalata első füzetéhez írt előszavában maga is kifejti, hogy ez eljárásra amerikai példák ösztönözték. A kongresszusi könyvtár speciális lajstromai s a newyorki közkönyvtár *Bulletin*-jében időről-időre megjelenő bibliográfiai lajstromok szolgáltak elsősorban mintául s ha ez összeállításokat teljesség

szempontjából nem is éri el Szabó — a mi, tekintve a fővárosi könyvtár szerény javadalmazását s ezzel arányban álló könyveszerzőképességét, csak természetes — elmondhatjuk, hogy máskülönben bátran egy sorba állíthatók kiadványai az amerikai szakirodalom hasonló termékeivel.

Az eddig megjelent füzetek a következő kérdések irodalmát ölelik fel: 1. A lakáskérdés és a városszabályozás kapcsolatos kérdései. 2. A községi pénzügy. 3. A választóreform. 4. Községi szocializmus, függelékül: Munkaviszonyok községi vállalatokban. Mind e füzetek anyaga összehordásánál Enyvvári Jenő, a legutolsónál rajta kívül még Staindl Mátyás és Basch Imre jártak kezére Szabónak.

Gyakorlati céljának megfelelően e füzetek összeállításánál a teljesség mértéke az előálló sajátos viszonyok szerint változott. Az első füzetbe pl. az önálló művek mellett a folyóiratokban megjelent cikkek is fölvetettek; ettől a hasznos, de a könyvtár tisztikarát rendkívül megterhelő eljárástól azonban a további füzetekben le kellett mondaniok, sőt az utolsó s legtestesebb füzet összeállításánál még az önálló könyvtári darabokat sem dolgozták fel teljesen, a mi abban leli magyarázatát, hogy sok oly szolgáltatás lévén, a melyek a községi üzemkezelésbe csak most kezdenek behatolni, ezekről csak az az irodalom vétetett föl, mely a községesítés szempontjából figyelmet érdemel.

A füzetek előszava háromnyelvű, de a háromféle nyelvű előszó tartalmilag nem mindig azonos. Így pl. a harmadik füzet magyar előszava utolsóelőtti pontja azt indokolja, miért ad csupán válogatott jegyzéket a választóreform kérdéséről a fővárosi könyvtárban meglévő irodalomból. A francia és német előszó megfelelő pontjában még ez a mentegetés is helyet foglal: «Toute-fois si l'on trouvera que plusieurs ouvrages fondamentaux ou plus ou moins importants y manquent, qu'on veuille prendre en considération que notre bibliothèque est une institution toute nouvelle et destinée en premier lieu à la collection de la littérature de l'administration communale». Ezt talán a magyar közönségnek is be lehetne vallani.

A bibliográfiában a rendszók is magyar, német s francia nyelven vannak megadva. Jó volna talán a magyar könyvczimeket is zárjelben német vagy francia fordításban közreadni, mert a puszta magyar cím nem igen elégítheti ki a külföldi olvasót.

Dr. Gulyás Pál.